

Četniční psi – 2. Kladenský rytmistr

Jedním ze zakladatelů četnické kynologie byl český četnický důstojník rytmistr Theodor Rotter, který se pod vlivem rakouského spolku Polizeihundverein, zprvu na vlastní náklady, zabýval chovem policejních psů. To je onen kladenský četník, o němž se hovoří v Haškových Osudech dobrého vojáka Švejka, že choval: „policejní psy tý vlčí povahy... ..a cvičil je na tulákách, kterým poté zaplatil pětkorunu a ještě jim udělil povolení, že mohou celé dva dny žebrať na Kladensku.“ V roce 1908 v rámci dovolené totiž navštívil rytmistr Rotter v německém Saarbrückenu kurz pro výcvik služebních psů pruského četnictva. Po návratu do svého tehdejšího působiště na Kladno si z vlastních prostředků zakoupil dva vhodné psy a začal je cvičit podle zkušeností získaných při pozorování zmíněného kurzu v Prusku.

V roce 1910 byli na popud rytmistra Rottera s povolením ministerstva zeměbrany zařazeni na četnických stanicích v Ostravě, Karvině a Fryštátě tři policejní psi v majetku svých vůdců, kteří byli k tomuto účelu řádně vycvičeni. Vzápětí nato se na četnické správě hromadily požadavky ostatních zemských četnických velitelství, aby i u nich byli na zkoušku povoleni policejní psi. V té době vydal rytmistr Rotter svoji první publikaci o výcviku policejního psa, která obsahovala první pokyny k výcviku psa s požadavky na vlastnosti a schopnosti, které musí vycvičený pes mít před zařazením do služby. Policejní pes byl v bezpečnostní službě používán předně jako pes hlídací (strážní), za druhé jako pes doprovázející četníka (přesně v duchu doporučení dr. Hanse Grosse), a za třetí ve službě pátrací, a to buď bez použití na osobu, nebo s použitím na osobu. Tím bylo myšleno použití vycvičeného psa kromě stopovacích prací k překonání odporu zlo-

Tulák doprovázený služebním psem

činců či k jejich zadržení na útěku. Samozřejmou podmínkou však byla naprostá ovladatelnost psa, aby nepřekročil meze nezbytné obrany. Na toto téma se však rozvinula široká diskuse právníků o přípustnosti použití psa proti osobě, na jejíž závěr bylo přijato stanovisko, že vzhledem k nedostatku zákonných ustanovení je použití psa proti osobě vyloučeno. Osobně mohu říci, že mne velmi překvapilo, jak bedlivě rakouská četnická správa posuzovala právní aspekty používání policejních psů při výkonu služby.

Výsledky na sebe nenechaly dlouho čekat. Ještě v roce 1910 se podařilo pomocí policejního psa vypátrat pachatele „pojišťovací“ vraždy v Hodoníně Tomana. Nezkoušenost vůdce psa, který nedokázal porotě objasnit podstatu stopovací činnosti psa, poněkud zkomplikovala proces, ale nedostatek byl vystoupením rytmistra Rottera coby odborného znalce uveden na pravou míru.

Již v roce 1910 ministerstvo zeměbrany na popud četnického inspektora rozhodlo, aby všichni čtyři psi, kteří byli četnictvem používáni, mohli být bráni do služby, byly povoleny státní příspěvky na udržování

psů a některým četnickým důstojníkům bylo povoleno chovat policejní psy.

Aport

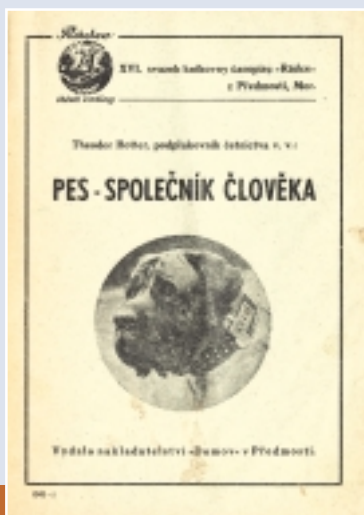
Na konci roku 1910 dostal i četník Jiří Macháček z četnické stanice v Písku povolení chovat a cvičit v četnických kasárnách svého psa Rolfa. Řídil se podle rytmistrem Rotterem nedávno vydané příručky „Výcvik a použití služebních psů“, která byla 27. července 1911 schválena s platností pro celé rakouské četnictvo. Obsahovala i ustanovení, jak si má četník – vůdce „služebního“ psa počínati před soudem.

Po několikaměsíčním usilovném výcviku obdržel na základě přezkoušení Rolfovy poslušnosti četník Macháček od píseckého okresního strážmistra povolení vodit svého Rolfa do služby.

Při obchůzce vykonávané se služebním psem Rolfem kontroloval četník Macháček na nádraží plzeňsko–budějovické trati v Písku muže nesoucího pytel napěchovaný peřím. Výslechem zjistil, že jde o Františka Závorku, kovářského pomocníka 12. 9. 1878 rozeného a příslušného Smrkovice, který přenášené peří odcizil při vlopání do domku rolníka Jindřicha Berana ve Smrkovicích a chtěl jej v Písku zpeněžit. Macháček potěšen vidinou „špíčka“ – species facti neboli udání, které bude sepisovat u píseckého okresního soudu, vyzval Závorku, aby ho následoval do vlaku, kterým se ho rozhodl eskortovat k soudu. Poté, co se vlak rozjel, využil zatčený nestřeženého okamžiku a pokusil se o útěk otevřeným oknem jedoucího vlaku. Četníka, který mu v tom chtěl zabránit, bodl kapesním nožem ukrytým pod košilí do pravé ruky. Jelikož poraněný Macháček povolil sevření, zdražil se Závorkovi útěk. Vtom služební pes Rolf bez jakéhokoliv povelu vyrazil oknem stále jedoucího vlaku za prchajícím zločincem, zakousl se do něho a držel ho až do příchodu svého pána z nouzově zastaveného vlaku. Po spoutání pachatele řetízky pokračovala eskorta k soudu po líní cestami. Pojednou se Rolf náhle vzdálil zpět k místu zápasu, aniž by poslouchal povel svého pána. Po chvíli se vrátil a přinesl corpus delicti – zakrvácený nůž, který pachatel odhodil. A tak byl František Závorka píseckému okresnímu soudu udán nejen pro přestupek krádeže podle § 460 trestního zákona, ale zejména pro zločin násilného vztažení ruky na osobu vrchnostenskou podle § 81 trestního zákona, jejichž spáchání bylo doloženo odcizeným peřím a aportovaným nožem.

Michal Dlouhý

Z knihy Případy z pátrací služby vydané v roce 2002 nakladatelstvím Jindřich Kraus – PRAGOLINE.

Obálka příručky Theodora Rottera Pes společník člověka

Titulní strana jedné z příruček zpracovaných Theodorem Rotterem